

Poštšina plačana v gotovini.

ANGELČEK

SLOVENSKI MLADINI

Letnik 36

1927/28

2

Usebina k 2. številki: PKS.: Kako sta poleteli v svet Pika Polonica in zlata Mimica. (Konec.) — J. E. Bogomil: Deset vprašanj. — Ivan Albrecht: Narodna. (Pesem.) — Bistriška: Zakaj mora čebelica umreti, kadar piči? — Anton Žužek: Anđelci. (Pesem.) — Fr. Pengov: O kraljicku in sovi. — Dva nad enega! (4 slike.) — Črniški: Dragi Marijini otroci! — Uganke, skrivalnice in drugo. — Rešitve 1. številke.

Razpis nagrade.

Kot nagrado za rešitev vseh zagonetk v Anđelcku št. 2 razpisujemo: primerno mladinsko knjigo, kot si jo rešilec sam izbere, ali vezan Vrtec in Anđelček 1922 ali vezan Vrtec in Anđelček 1925/26 ali molitvenik »Pri Jezusu« (z zlato obrezo). Nagrado pa more dobiti le en rešilec, ki ga določi žreb.

Imena rešilcev zagonetk iz 1. številke se priobčijo v 3. številki, ker je prišla 1. številka lista našim naročnikom kesneje v roke.

Uprava Vrtea (Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 80) ima še nevezan Vrtec 1922 (Din 7), 1925 (Din 10), 1926 (Din 14), 1926/27 (Din 14), nevezan Anđelček 1921 (Din 4), 1924 (Din 5), 1925 (Din 6), 1926 (Din 8), 1926/27 (Din 8), vezan Vrtec 1922, 1923, 1924, 1925, 1926, 1926/27 in vezan Anđelček 1919, 1921, 1922, 1924, 1925, 1926, 1926/27.

V Jugoslovanski knjigarni se dobe poleg navedenih še Vrtec (vezan) 1910, 1911, 1913—1917, 1921; Anđelček (vezan) 1895, 1906, 1908, 1912—1916, 1923.

Vrtec s prilogo Anđelček (10 števil) stane za leto 1927/28 Din 22, Anđelček sam Din 8.

Urednik in izdajatelj: Jožef Vole, stolni kanonik v Ljubljani, Pred škofijo št. 8.

Rokopisi in rešitve naj se pošiljajo na »Uredništvo Vrtea in Anđelčka« v Ljubljani, Pred škofijo št. 8.

Naročnino sprejema »Uprava Vrtea in Anđelčka« (dr. Jožef Demšar) v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 80. Čekovni račun uprave št. 10.470.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani Karel Čeč.

Beseda ugankarjem.

Med ugankami boste srečali danes v »Vrtcu« novo ime: »Križaljka«. Le pogledjte jo! Vanjo morate spraviti različne besede, ki jih berete v navpičnih in vodoravnih črtah. V vsak kvadrat pride po ena črka; črni kvadrati pa ostanejo prazni. Nekaterne črke so v navpičnih in vodoravnih besedah enake, zato se besede druga z drugo križajo. Odtod tudi ime. Kako se uganka rešuje, vam bo najbolje pokazal priloženi vzorec:

Kjer stoji številka, tam je začetek besede. Beseda seže tako daleč, kolikor imate v vodoravnih ali navpičnih vrstah zaporednih praznih kvadratov. Črni kvadrati povedo obenem tudi, kje je konec besede. Beseda št. 1 ima torej tri črke, beseda št. 3 jih bo imela pa pet.

Dobili morate naslednje pomene:

a) Navpično: 1 kmečko orodje, 2 žensko ime, 3 prerok, 4 slavnostna pesem, 5 zvest čuvaj, 6 domača žival, 7 pregovor, 8 umetnina, 9 žuželka, 10 selišče, 11 dolga doba, 12 slaščica, 13 posoda, 14 začetek rastline.

b) vodoravno: 15 nekaj hudega, 16 del živalskega telesa, 17 slovenski pisatelj, 18 jed, 7 vodna žival, 8 ptič, 19 svetovno mesto, 12 rastlina, 20 domača ptica, 21 neumen človek, 22 posoda, 23 rastlina, 24 žensko ime, 2 delo deteta v postelji, (v otroški govorici).

Zdaj pa pogledj rešitev! Prva beseda (1) se križa s 15, 15 se križa s 4, 3 s 24 i. t. d. Za eno in isto besedo pride v poštev lahko več pomenov. V našem slučaju št. 3: Nahum, Mihej, Hagej, Elija, ali št. 17: Koder, Levec, Perko, ali 21: norec, bedak, tepec. Besede, ki se temi imeni križajo, ti pokažejo, katero ime smeš porabili pri rešitvi.

Zdaj še pogledj, kakšna je rešitev! Beseda št. 21 je »bedak«. Edino s to besedo lahko tvoriš besede, ki se z njo križajo: med, kad, kal. Ptič št. 8 je kos. Lahko bi bil tudi noj ali gos. Toda, kako boš z zadnjima besedama prišel do kakšne umetnine (podoba, slika, kip...)?

Ugankarji! Zdaj pa le pridno na delo! Mora iti! Pogum!

Sl. Fel. Vaši sliki bomo porabili. Besedne pomene smo pa popolnoma pre naredili. Križaljka imej samo slovenske besede! Vi pa preveč zahtevate od naših ubogih rešilcev: slovenske, srbske in še nemške besede! Pomislite, da so naši rešitci doma na klopi osnovnih šol, in z njihovim znanjem računajte. Prosimo še novih vzorcev.

	16		5		7			
1		17		6				10
	3		18					9
15		4					8	
	24					19		
2				15		20		11
				12		14		
			21					
	22					23		

	r	e	p		r	a	k	
v		l	e	v	e	c		v
o	e		s	o	k		k	a
z	l	o		l		k	o	s
	i	d	a		r	i	m	
a	j	a		k		p	a	v
n	a		m	a	k		r	e
a		b	e	d	a	k		k
	s	o	d		l	a	n	

PKS:

Kako sta poleteli v svet Pika Polonica in zlata Mimica.

(Konec.)

Družba je postala nemirna: nevestica si je nervozno popravljala žolte kodre, ženin se je praskal za ušescem, žoga je begala nemirno sem in tja, skakala iz kota v kot, vojak je gledal mrko in jezno, in brki so se mu povesili, pastirica je stopicala z noge na nogo, ker so jo tiščali ozki čevljički, japonka je mežikala pastiričici in se poredno smehljala, kavalirja sta bila ravna in trda kot še nikdar, Pika Polonica je pasla dolgčas, zlata Mimica pa si je krtačila zadnji prašek s plaščka, vsa v pričakovanju. Pa se oglasi v tišino žoga:

»Eh! Baroni in grofi in zlasti njih gospe so proge se vedno pusté čakati; kajti kako bi se sicer poznalo, da so baroni in grofi in baronice in grofice.«

»Ali so že vsi poročeni?« vpraša zlata Mimica.

»Vsi razen enega«, potrdi žoga, »pa tudi ta najbrž že jutri dobi svojo gospo soprogo. To slavno gospodo je narisala v svoj zvezek naša gospodinjica. Riše namreč v zadnjem času same

barone in grofe, kakor da bi drugega ne bilo na svetu. Le najmlajšemu baronu še ni utegnila narisati gospe soproge, ker so jo prej spravili spat. Ona je bila pa žalostna in baron tudi, da je ostal brez soproge. No, jutri jo dobi gotovo!«

V tem se zasliši rahel šum. Končno je prihajala dolga procesija grofov in baronov s svojimi sprogami. Poznalo se jim je, da so le narisani: tenki so bili kot list papirja — saj so le list papirja— držali so se leseno in ravno, le v poklonih klecnejo, kakor da so se zlomili. Gospodje so si na las podobni, ravno tako gospe. Gospodje imajo po dve črni piki za oči, dolgo črto za nos, tenke nasvalkane brčice, visoke in trde ovratnike ter dve vrsti zlatih gumbov na fraku. Gospe imajo drobne kodre, tudi dve črni piki za oči, rdečo piko za usta in na vsakem ličku rdečo liso; vsaka ima v roki majhno rdečo torbico, v drugi roki pa pahljačo.

Visoka gospoda se predstavi po vrsti. Klecne pred vsakim v poklon. Le za rdečelično žogo se nič ne zmeni, ker ji je preveč navadna in preprosta. Prezre pa tudi bibici, ker sta premajhni in preneznatni. —

To pa zlato Mimico užali: zmuzne se s Pika Polonico, ki je tega že komaj čakala, na okno in v tulipanov cvet, kjer kmalu zaspita. Tudi žoga poskoči in izgine v temo...

Zjutraj sta se bibi zbudili v zlatem solncu. Pika Polonica vsa čista in vesela, zlata Mimica pa slabe volje in še vedno užaljena od snoči.

»Če je tak svet, nak, ne maram ga videti!« je zamrmrala. »Rajši pojdiva domov!«

Pika Polonici ni bilo treba prigovarjati. Poleteli sta nazaj skozi vrt. Stezice so se belile v zlatem jutranjem solncu; hijacinte so si bile nadele rosni diadem, da se je lesketalo v tisočih lučkah; tulipani so odpirali čašice solncu in so še zaspano mežikali; jasmin je bil napolnil bele čašice s hladilno roso; citrončki so omahovali od cveta do cveta, med travo pa so se oglasili zaspani murni.

»No, tukaj je bilo tudi menda veselo danes ponoči!« — se je jezila zlata Mimica. »Hijacinte so še zdaj nališpane, tulipani vsi zaspani, neumiti in nepočesani, pri jasminu so še zdaj polne čaše, in godci-murni še ob belem dnevu škripljejo na svoje gosli!«

Pika Polonica je pa ni več slišala. Domotožje je trkalo na njeno srčece, in vsa blažena je letela proti domu, proti velikemu cvetočemu travniku, kjer stoji bela marjetica — njen domek in kjer jo čaka vsa v skrbeh njena mamica.

J. E. Bogomil:

Deset vprašanj.

2. Česa si najbolj želite?

Skoraj ni mogoče povedati, kako pisane so vaše želje. Velike so. Izpeljive in neizpeljive.

Jožko z Gore gleda nazaj in bi rad, da bi še enkrat začel hoditi v šolo. Vse drugače bi se učil.

Svoj čas smo v šolo grede neštetokrat modrovali, kako bi bilo prijetno, če bi znali letati po zraku. Igraje bi prišli v šolo, v Ljubljano, k stricu v Ameriko. Želeli smo si voza, ki bi sam vozil, brez konj. Takrat so bile naše želje otročje, prazne. Danes pa? ... Koliko jih je med nami, ki vam uhajajo želje na kolo, na avto, na

zrakoplov! Oh, ko bi to imeli, kam bi povsod oddrdrali, kaj bi vse videli! Zagreb, Belgrad bi bila kakor doma, Pariz pri sosedu, Amerika pa kakor koncem vasi.

Našim deklicam — psst, tiho, da vam povem! — pa uhajajo želje tja v mesto pred vse tiste prodajalne, kjer je naprodaj blago za nove obleke; kjer je razobešeno razno lepoticje: verižice, uhani, nakitje za lase, in kakor se že imenuje ves tisti dragoceni drobiž. Ničemurnice! Zdaj se pa jezite, ker smo vas izdali? Kako radi bi vam napisali v opomin Gregorčičevo »Na semnji«! Pa je ne bomo. Same si jo poiščite!

Pa niso vse take. Dobro poznamo tudi tiste, ki žele obilo mami pomagati na njivi, na vrtu, pri otrocih, v kuhinji. Ne gre še vse, kakor bi moralo, volja je pa le dobra. Ne bo dolgo, pa bo želja postala resnica. Da bi le takrat tudi želele predvsem mami pomagati in bi ne silile z rodne grude v mesta, v svet!

O kralju Salomonu beremo, da se mu je prikazal Bog in mu rekel: »Prosi, kar hočeš, vse ti dam.« In Salomon je prosil: »Daj tedaj svojemu hlapcu poučljivo srce, da more soditi tvoje ljudstvo in razločevati med dobrim in hudim.«

Kakšne želje bi pa vi izrekli, če bi se vam kaj takega primerilo? Kar slišimo vas, kako si zdajle, ko te besede berete, drug za drugim odgovarjate: »Zdravje! — Moč! — Dolgo življenje! — Srečo! — Da bi se pridno učil! — Da bi bilo kmalu konec učenja! — Lepoto! — Bogastvo! — Dobre jedi! — Da bi ostal vedno doma! — V Ameriko! — Nov klobuk! — Uro! — Nebesa!«

Kolikor glav, toliko željâ!

H koncu še nekaj za smeh.

Pravijo, da je bilo v tistih dobrih časih, ko so po naših krajih hodile dobrohotne vile in so obiskovale ljudi in jim izkazale marsikakšno dobroto. Pa pride ena taka vila v pošteno hišo na kmetih. Mož in žena sta bila ravno oba doma. Pa jima reče vila: »Ker sta oba dobra in poštena, izrecita zdajle tri želje! Kar si bosta želela, se vama bo zgodilo.« Ker je žena ravno kuhala, je vzdihnila: »Oh, da bi imela zdajle eno klobaso!« Takoj je bila klobasa pred njo. Mož se je pa

razjezil, ker je zaprosila žena za tako malenkost, ko bi bila lahko dobila kaj boljšega, pa je zavpil: »Da bi se ti klobasa na nos obesila!« In glejte, že je visela ženi klobasa na nosu. Potem sta pa mož in žena oba skupaj lepo prosila, naj vzame vila ženi klobaso z nosa. In vila jima je tudi ustregla.

Tri želje — pa brez uspeha! Koliko vaših želja je in bo tudi ostalo praznih!

Ker smo si pa prijatelji, zato sklenimo to pisanje o vaših željah z željo: Vse, kar si pametnega in koristnega želite, naj se vam zgodi! Nespametnih željâ vas pa Bog obvari!

Ivan Albreht:

Narodna.

*Pod oknom poje ptičica,
oj drobna ptičica,
takole ptička žvorgoli,
da hitro čas beži.*

*Poslušam ptičko mnogo dni,
oj mnogo dni,
pa slednji dan mi gostoli,
da sreča stalna ni.*

*Sem danes mlad in zdrav, vesel,
oj zdrav, vesel,
bom jutri v črnem grobu spal
in smrti kumoval.*

*Na gredi cvête rožica,
oj lepa rožica,
pa huda toča prihrumi
in rožico umori.*

*Le roža ena v dnu srca,
oj v dnu srca,
premaga smrt in vse gorje —
nedolžnost ji je ime.*

Bistriška:

Zakaj mora čebelica umreti, kadar piči?

Zlati solnčni vranci so privrskali izza Možjance, polili s solnčnimi prameni tiha polja v dolini, vzdramili temne gozdove, se okopali v bistri Kokri in leteli dalje in dalje do okenca in potrkali: Hi-hi-hi! Majdka pa še spi! —

Takrat je odprla Majdka svoje očke, in zlati solnček je skočil vanje, da so zažareli kakor dve drobni lučki.

»Glej, Majdka, solnček te kliče in vabi. Vstani!« —

Kot blisk je bila punčka oblečena in je vprašala očeta. »Greva na vrt k ptičkom?«

»Ja, greval!«

Majdka ima namreč na vrtu ptičke. Niso to drobne lastovičke ne zvedave siničke ne sitni vrabički. Majdkini ptički imajo svojo lepo pobarvano hišico. To hišico jim je napravil Majdkin očka in postavil Majdko, svojo punčko, za pastiričko pri njih. Ti tički so čebelice.

Ali poznaš čebelico, ti Micika in Francelj, ti Katra in Rokec? — Seveda jo poznaš! Morda ti je že kdaj sedla na poredni nosek in ajsa, ajsa, jej, jej — zapičila nekaj vanj, da je bolelo.

Tudi Majdka čebelico dobro pozna. Nekoč jo je ena pičila na debela, mehka lička, drugič na žametno rokico, da je bila hitro vsa zatekla, tretja ji je pa dala poljubček na čelo. Vsi so se takrat smejali, a Majdka je jokala. Seveda, kako ne bi, ko je pa ubožico bolelo?

O, Majdka te ptičke dobro pozna. Ve, da znajo biti hude; a dobro ve, da znajo biti tudi dobre, boljše od cukrčka, ki ga prodaja mož v trgovini. Saj dajo te ptičke-čebelice tisto sladko strd, ki jo mama namaže Majdkini na kruhek, da se ji posladka želodček.

Majdka se prime očeta za roko, pa gresta na vrt.

Vrt stoji za vasjo. Prekrasen je z njega pogled na planine. Storžič stoji kakor mogočen kralj, v solnčnih

dneh blesteč in ponosen, na njegovi desni kamenita Križka gora, na njegovi levi zarastli Vaneš-vrh, ostro zasekani Mali Grintovec, široka Zaplata, ljubi griček svetega Jakoba, bogata Potoška gora, in tam v kotu Krvavec. Srednja stena iskri v zlatu, na vrhu se ljubko smehlja v žametni halji mehke trave bela koča. Vrt je v takih dneh kakor živa lepota, ki se koplje v solnčnem zlatu in igra s srebrom dnevne luči. Na njem ima Majdka ptičke — čebelice. Nič se jih ne boji. Smuče se okoli čebelnjaka, kuka skozi panjeva žrela, brska po pesku in poje.

Majdkin očka pregleduje čebelice. Ona pa že spet skače pred panjovi, krili z ročicami in miga z jezičkom. Samo živo srebro je v njej. Naenkrat zajoka in steče k očetu. »Boli, boli, boli!« —

»Kaj pa je?«

»Boli — ptiček.«

»Pokaži!«

»Ne, ne — boli, boli!« —

»Glej ga ptička, sitno čebelico, ravno tvoj mesnati nosek si je izbrala. Globoko je zapičila žgoče želovanj. Oj Majdka, saj ni nič hudega! Malo zemljice bom položil na tvoj nosek, pa ne bo več bolelo.« Tako tolaži in zdravi oče svojo punčko. Naposled je le potolažena, ko sedita na klopci tik čebelnjaka. »Veš, Majdka, zdaj bo pa ptiček, ki te je pičil, umrl!«

Oči Majdkine debelo pogledajo, usta se široko odpró.

»Zakaj?« —

»Poslušaj!« —

»Ko je Bog ustvaril živalce, je bila med njimi tudi čebelica. Ker je bila majhna — ubožica — jo je hotel Bog zavarovati in ji je dal strupeno želó in rekel: »Kogar boš pičila, bo moral umreti. Lepo jo je potem pogladil po mehkem telescu, pihnil na roko, in čebelica je vesela odbrenčala v široki mladi svet. Dobila je še mnogo sestic. In kadar se jim je kdo zameril ali da jim je solnce preveč grelo telesca, so jezno pikale ljudi in živali, in vsak človek je moral umreti.

Čebelice so pa le naprej pikale ljudi, in ti so mrli in mrli in bilo jih je vedno manj. V nebesih pa so jo-

kali angelci, ker so imeli preveč dela. In dobri Bog je poklical čebelico k sebi in ji rekel: Prehudo delate čebelice na zemlji! Zato vas bom kaznoval. Obdržite svoja žela in branite se z njimi pred sovražniki. A kadar bo katera pičila, bo morala umreti.

Sklonila je drobna čebelica glavico pred Bogom, razpela krilca in odbrenčala pod božje solnce k svojim sestricam, da jim pove o božji jezi.

V tihi žalosti so sklonile čebelice glavice, sedle na jablan in žalovale... Od tistega dne pa mora vsaka čebelica umreti, kadar piči.«

Majdka je žalostna uprla svoje očke v očeta, in nič več je ni bolet nosek. Čebelice so se ji silno smilile. Pred pisani čebelnjak je stopila in kakor da hoče objeti brenčeče ptičke — svoje čebelice — je razklenila ročice.

Anton Žužek:

Angelci.

Ko zvečer se spat odpravim,
 angelce lepo pozdravim,
 ki pri posteljci stoje:
 dva na desni, dva na levi,
 dva pri zglavju,
 dva pri vznožju,
 dva, ki me odeneta,
 krila name skleneta,
 dva, ki v noči zame bdita,
 dva, ki zjutraj me zbudita:
 iz nebes so mi poslanci,
 bomo si v nebesih znanci,
 kadar zadnjikrat zaspim.

Fr. Pengov:

O kraljičku in sovi.

V starih časih so znale govoriti tudi ptice, tako da jih je razumel vsakdo. Danes seveda se čuje njih govornica le še kot cvrčanje, ščebljanje in žvižganje, pri nekaterih tudi kot pesem brez besed.

Nekoč je pa prišlo pticam na misel, da morajo imeti tudi svojega kralja, kakor ga imajo že nekatera ljudstva človeška.

Da se porazgovoré o važni zadevi, se zbero lepega pomladnega jutra iz gozdov in poljan na veliko ptičje zborovanje. Prišli so orli in ščinkavci, sove in vrane, škrjančki in vrabci — a kdo bi mogel našteti vse te mnogobrojne krilatce! Celo kukavica je prišla in vodeb (smrdokavra), njen cerkovnik, ki zvoni vselej par dni pred njo svoj prijazni »Up-up-up-up!« Tudi neki prav majhen ptiček, ki še ni imel nobenega imena, se je pomešal med zborovalce.

Zbor je sklenil soglasno: »Tisti bodi naš kralj, ki poleti najviše!« Rega ali zelena žabica, ki je sedela v bližnjem grmu, je pritrjevala temu sklepu in vzpodbujala ptice, naj le izvolijo na ta način svojega kralja. Kričala je na ves glas: »Le ga! le ga! le ga!«

Da bi se pozneje ne mogel nihče izgovarjati, češ: »Jaz bi bil poletel še više, toda temnilo se je in nisem mogel naprej,« zato so sklenile ptice, da izvršé to tekmo takoj to jutro. Na dano znamenje se je dvignila vsa truma v višave. Prah se je dvigal s poljan, silovito so šumeli in bučali udarci milijon peruti; zdelo se ti je, ko da se dviga črn oblak v ozračje. Mali ptički so kmalu zaostali, in ker niso mogli več navzgor, so padali drug za drugim spet na zemljo. Večji so pa vzdržali znatno dlje, a nihče se ni mogel meriti z orlom. Ta se je privil tako visoko, da bi bil lahko možu v luni izkljuval oči. Ko je videl, da mu nihče več ne more slediti, si je mislil: »Kaj bi se trudil še naprej, kralj sem itak!« Pa se je jel spuščati nizdol. Ptice pod njim so ga pozdravljale: »Ti si naš kralj; nihče ni letel više od tebe.« —

»Izvezemši menel!« je zakričal oni mali ptiček brez imena. Skril se je bil med orlovo perje. Orel ga je nesel. In ker zato ni bil nič utrujen, se je dvignil še više, tako visoko, da bi bil skoro videl prestol, na katerem sedi Gospod Bog. Ko je pa prišel v to silno višavo, je stisnil ponižno krilci skupaj, padel na zemljo, kličeč s tenkim, prodirljivim glasom: »Kraljič sem jaz! Kraljič sem jaz! Jaz sem se dvignil najviše!«

»Ti naš kralj?« so se togotile ptice. »Z zvijačo in goljufijo si to dosegel!«

In takoj so stavile zmagovalcu nov pogoj: »T i s t i bodi naš kralj, ki bo padel najglobočje v zemljo.« Kako se vam je tedaj zakadila gos s svojim širokim oprsjem na zemljo! Kako urno je zgrebel petelin luknjo! Najslabše pri tem pa se je godilo raci. Skočila je v jarek, a si je pri tem izpahnila nogi in se zibala potem k bližnjemu bajaranju. Naš ptiček brez imena pa je poiskal mišjo luknjo, smuknil vanjo in klical z nežnim glaskom venkaj: »Kraljiček sem jaz! Kraljiček sem jaz! Jaz sem prišel najglobočje!«

»Ti naš kralj?« so se še bolj togotile ptice. »Ali res misliš, da bodo obveljale tvoje zvijače?« Takoj so ptice sklenile, da mora ptiček ostati v luknji ujet toliko časa, da bo poginil lakote. Sovo so pa postavili za stražarico pred luknjo in ji velele: »Da ne izpustiš sleparja venkaj, če ti je drago življenje!«

Ko se je zvečerilo, so bili ptiči tekmovanja že vsi naveličani. Šli so počivat vsak s svojo družino. Samo sova je ostala pri mišji luknji in strmela vanjo s svojimi velikimi očmi kot kip iz lesa. Pa tudi ona je začutila utrujenost in si mislila: »Eno oko pač lahko zatisnem, saj lahko čujem še z drugim, da mali porrednež ne pobegne iz svoje ječe.« Res je storila tako. Mali paglavec je pokukal ven, a takoj mu je zastopila sova pot, da mora spet nazaj v ječo. Nato sova spet odpre speče oko in zatisne budno: tako je hotela menjavati vso noč. A kmalu ni šlo: ko je eno oko zaprla, je pozabila odpreti drugo. Čim pa je bilo zaprtih oboje očes, je že trdno spala. Naš škratelj v luknji pa ven!

Odtistihmal se ni smela sova več prikazati pticam pri belem dnevu. Takoj je imela okoli sebe trumo dru-

gih ptic, ki so jo skubile do golega. Zato je letala samo ponoči, sovražila pa in preganjala na vso moč poljske miši, ker vrtajo tiste zločeste luknje po njivah in travnikih, kamor se je skrila kraljiček.

Pa tudi mali neznanček se ne pokaže več rad, ker se boji, da bi se mu ne godilo dobro, ko bi ga dobili v kremplje drugi ptiči. Potika se po živih mejah in jelovih hostah, nosi na glavi lepo rumeno kronico in če se čuti popolnoma varnega, zatrjuje tuintam: »Kraljiček sem, kraljič, kraljič!«

Zdaj mu pravijo tudi drugi ptiči zasmehljivo kraljič. A ljudje ga splošno nazivajo »kraljička«, da ga ločijo od njegovega prijatelja »stržka«, ki je oblečen mnogo bolj preprosto, ima rebast repek in živi po listnatih gozdih. Pozimi se smuča rad okrog podov in hlevov in ni niti približno tako nedostopen tvojim očem kakor ponosni kraljiček.

Dva nad enega!

Nastop.

Naskok:

Napad!

Zmaga?

Črniški :

Dragi Marijini otroci!

Pred milostno podobo žalostne Matere božje je klečala mala deklica in pobožno molila. Položila je pred Marijo kito cvetja. Iz žalostnih oči so ji kapale debele solze. Bila je v veliki sili. Oče, dober čevljar, je bil dolgo bolan. Zdaj ni več starih naročnikov, ni denarja, da bi kupil usnja, nič pa ne dobi na upanje. Ko je sila že prav velika, pošlje svojo malo Lenčko v sosednjo vas k premožnim sorodnikom s prošnjo, naj mu posodijo nekaj denarja. Dobri Marijin otrok se pomudi nekaj časa pred oltarjem Matere božje, potem pa z zaupanjem v njeno pomoč nadaljuje svojo pot.

Ko razodene sorodniku-gostilničarju svojo prošnjo, jo ta ostro zavrne, češ, da nima denarja zato, da bi ga izgubil. Pristavi še: »Če mi hoče oče narediti par čevljev, tedaj naj jih naredi; moje mero že pozna, predujma pa ne dam nobenega — in konec.« Lenčki stopijo solze v oči. Obrne se, da gre. Gostilničarka ji pomigne, naj pride v kuhinjo. Da ji velik kos mesa in hleb kruha. »Vzemi tole,« ji pravi, »da ne prideš praznih rok domov.« Lenčka se lepo zahvali in je vesela, da bo potolažila lakoto svojih bratcev.

Oče, ki je čmerikav radi svoje še ne popolnoma prestale bolezn, se močno razburi, ko zve, da mu je njegovo zadnje upanje splavalo po vodi. V jezi nahruli Lenčko: »Glej, kaj imaš od svoje molitve! Pravila si, da ti bo Mati božja pomagala.« — »Oh, oče,« odgovori Lenčka, »kar govorite, ni prav. Ali ne molimo vsak dan za vsakdanji kruh in ali nismo bili danes uslišani?

Marija bo že še tudi naprej skrbela za nas, mi pa ne smemo odnehati z našimi prošnjami.«

Drugi dan je vzela Lenčka v mraku svoj rožni venec v roke in je jela pobožno moliti. Oče je prišel ves zagrenjen domov. Spet ni dobil ne dela ne predujma. — »Nimaš boljšega dela, kakor da moliš rožni venec?« je zavpil na deklico. »Daj mi sem to brezpotrebno reč, da me ne bo več dražila!« Preden se je Lenčka zavedela, ji je vzel oče rožni venec in ga je zagnal skozi okno. Lenčka se je prestrašila in odhitela na ulico poiskat molek. Pa njene solzne oči so bile motne, in luč svetiljke jo je slepila. — »Kaj iščeš, deklica?« jo vpraša prijazen glas. Ko se Lenčka zravna, vidi prijazno obličje duhovnika. V roki drži njen rožni venec. — »O, to je moj rožni venec! Zahvalim, zahvalim se vam prav lepo, velečastiti gospod!« — »Zakaj si ga pa vrgla skozi okno?« jo vpraša duhovnik. »Videl sem, kako je padel, in sem ga pobral pod oknom.« — »Jaz ga nisem vrgla ven, prav gotovo ne! Pa...« Ustavila se je sredi stavka in gledala proseče duhovnika. Ta jo je nagovarjal, naj mu le vse zaupa. Tako je zvedel vse, kar je težilo ubogega otroka. »Tvoje zaupanje do Marije ne bo ostalo brez plačila,« ji reče duhovnik. »Pojdiva k očetu!«

Čevljar se je ustrašil, ko je zagledal duhovnika. Misli je, da ga bo oštel, ker je grdo ravnal s posvečeno rečjo. Ta je pa rekel: »Mati božja me pošilja k vam, da vam pokaže, da je ne kličemo zaman na pomoč. Tukaj imate denar! Naredite mi par čevljev! Jutri pa pridite k meni: poskrbel vam bom odjemalcev.« — Čevljarja je bilo tako močno sram, da ni našel besedi. Končno je rekel: »Kako naj se vam zahvalim, velečastiti gospod? Verjemite mi, da nisem bil vedno tak. Pobiljšal se bom.« Držal je potem besedo. Lenčka je, ko so si opomogli, nesla k Marijinemu oltarju okvir, v katerem so se blestele tele črke: »Marija je pomagala!«

Kdor zaupa v Marijo, ne bo nikoli osramočen. To vedo in po tem se tudi ravnajo vsi dobri Marijini otroci. Kraljica presvetega rožnega venca naj bo ta mesec naša zavetnica: saj je oktober posvečen spominu te skrivnosti. Prav bo pa tudi, da vsi dobro pregledamo, kako je kaj z našo vsakdanjo molitvijo svetega rož-

nega venca. Res je, da ga molimo vsak dan, pa kako? Mesto, da bi poklonili vsak dan Mariji lepo dehteč venec žlahtnih duhovnih cvetic, ji mogoče poklanjamo le nemarno spleten venec prazne slame. Pri tem pa mislimo, da smo nebeško Mater dobro počastili. Opazujmo se, otroci božji, in glejmo, da se ta mesec poboljšamo!

Na molitev rožnega venca se je treba pripraviti. Pomislite, kaj boste delali. Marijo slavili! Ona vas vidi in posluša. Kaj, ko bi se vam prikazala, kakor se je prikazala v Lurdu pobožni Bernardki? To bi se potrudili, da bi ji naredili veselje. Enako se potrudite vsakikrat, ko hočete opraviti to prelepo molitev.

Tudi telo naj da Mariji čast. Najlepše bo, če molite kleče; roke imejte lepo sklenjene. Oči vam bi znale tudi nagajati. Zato jih obrnite na kako podobo Matere božje ali pa jih povesite in glejte pred se. Pazite, da vam ne uidejo na stranpota! Usta naj tudi store svojo dolžnost. Lepo naj izgovarjajo svete besede, ne prehitro pa tudi ne prepočasi.

Glavno je pa pobožnost srca. Mislite na to, kar izgovarjate z usti! Premišlujte skrivnosti svetega rožnega venca! To ne bo težko, če se zamislite v položaj, v katerem sta se nahajala Jezus in Marija. Lepo bi bilo, ko bi imeli pri vsaki skrivnosti pred očmi sliko, ki predočuje dotično skrivnost. Takih slik ste že gotovo veliko videli. Le spomnite se nanje! Glejte, kaj Jezus in Marija delata in trpita, kaj govorita, kaj mislita. Veselite se z njima in žalujte z njima. Glejte, kaj delajo njuni prijatelji in sovražniki. Sklenite posnemati prijatelje; varovati pa se, da ne boste sovražniki Jezusovi. Tako vam postane molitev rožnega venca kratkočasna in koristna.

Otroci božji! Imejte radi sveti rožni venec, četudi vam bo kdaj težko, moliti ga. Prav bi bilo, da bi imel vsak otrok svoj molek. Ko ga kupujete, glejte, da je trpežen. Nosite ga radi vedno s seboj! Pa glejte, da ga ne izgubite! Seveda ga dajte prej blagosloviti, da boste tako deležni obilnih odpustkov. Priložnosti, da ga molite, boste imeli dovolj. Dobro je, moliti ga pri sveti

maši. Ko greste po kaki samotni poti, lahko zmolite kak del. Pobožni pastirji imajo tudi na paši čas za to.

Otroci Marijini, četudi se med seboj osebno ne poznamo, vendar hočemo ta mesec po molitvi svetega rožnega venca združeni nebeško Mater lepo častiti in pa drug za drugega moliti.

Z ljubim Sinom slednji čas
Marija blagoslavljaljaj vas!

Uganke, skrivalnice in drugo.

Uganke.

Spodaj ozek, zgoraj širok, skozi pa teče majhen potok. Kaj je to? Ljufak.

Dokler me ne poznaš, se jeziš, da me ne poznaš; ko me pa spoznaš, ne maraš več zame. Kaj je to? Uganaka.

Kdo s šestimi nogami le po štirih gre? Jezdec.

Kdo je umoril četrtino vseh ljudi na zemlji? Kajm.

Kdo hodi brez nog gor in dol? Solnce.

Štiri sestre se vedno gledajo, pa se nikoli ne nagledajo. Kako jim je ime? Stene.

Kaj se na ajdove žgance najbolj prileže? Zabela.

Kdaj si brez glave v hiši? Kadar jo skozi okno moliš.

Kdaj teče v mlinu samo eno kolo? Kadar druga stoji.

Na pašo gre sito, domov pa lačno. Kdo? Pastirska torba.

1. Naloga.

Pet takih-le črt imaš (—————).
Kako boš nanje položil 10 kovanih dinarjev tako, da bodo na vsaki črti ležali po štirje dinarji?

2. Sprememba.

Iz malega trgovca napraviš mornarja, če mu izpustiš eno črko; iz njegove žene pa lahko napraviš gostilničarko, če premeniš le eno črko v besedi. Kdo je ta trgovec in njegova žena?

3. Vrstilna uganka.

(Miroljub, Vižmarje.)

Drobnič, Erjavec, Hladnik, Marešič, Sardenko, Slemenik, Stritar.

Razvrsti ta imena tako, da boš dobil ime slovenskega velikega prijatelja mladine in pisatelja, če vzameš iz prve besede prvo črko, iz druge besede drugo črko, iz tretje besede tretjo črko itd.

Rešilci in imena rešilcev — ki se sprejemajo le tekom 10 dni po izidu lista in se objavljajo le imena onih rešilcev, ki bodo rešili vse zagonetke — v prihodnji številki.

Rešitve 1. številke.

1. Hiša.

Začni pri vrhnjem očesu na desni strani, nadaljuj pri spodnjem na isti strani; potem pride leva stran najprej zgoraj in nato spodaj. Če vzameš vselej po eno črko, dobiš:

Gospodar je oko pri hiši.

2. Dopolnilna uganka.

S	i	r	o	t	a
s	t	e	b	l	o
D	o	b	r	a	č
n	a	r	a	v	a
b	r	o	z	g	a

3. Križ.

			B		
			k	r	t
			r	e	p
p	r	a	z	n	i
L	j	u	b	e	l
Z	a	g	o	r	j
			I	g	o
			p	a	v
			A	n	a
			s	i	r
			o	s	a
			v	r	t
			ž	e	p
			o	č	e
			l	e	v
		t	o	v	o
		v	i	h	a
	K	o	p	i	t
	K	r	i	š	t
m	a	r	t	i	n
			č	e	k

Brez Boga ni sreče v hiši.